

WAT LEVEREN KUNST EN CULTUUR OP VOOR JOUW GEMEENTE?

KUNSTDORP

CULTUURHOEK

INSPIRATIEDAM

GALERIJVEE

BEELDHUIZEN

MUZEVELD

“Kunst en cultuur
maken het leven
mooier. Ze inspireren,
zetten aan tot denken
en helpen ons om
met elkaar
te verbinden.”

Beste raadslid,

Van harte gefeliciteerd met je verkiezing als volksvertegenwoordiger in jouw gemeente. Er staat je de komende vier jaar een mooie en belangrijke taak te wachten.

Mijn naam is Marieke Vegt. Ik ben directeur van Stichting Cultuurzaam. Onder deze stichting vallen ICO Partner in Kunst & Cultuur, CultuurKlik en Stichting Kunst & Cultuur. Onze organisaties werken in opdracht van gemeenten en provincies als adviseur van scholen, amateurkunstgroepen, kunstenaars en maatschappelijke organisaties. Ons doel is om zoveel mogelijk (*jonge*) mensen in aanraking te brengen met kunst en cultuur.

We zijn verbinders en inspirators. We leiden op en realiseren projecten. We brengen kunst in de klas en in het sociaal domein. Ook organiseren we culturele activiteiten, coachen we en zijn we artistiek leider. We doen er alles aan om anderen sterker te maken met kunst, erfgoed en media.

De komende jaren komen er vele uitdagingen op je af. We nemen je graag mee in een aantal belangrijke ontwikkelingen en verantwoordelijkheden van gemeenten op het gebied van cultuurbeoefening.

Heb je nog vragen? Aarzel dan niet om contact te zoeken.
marieke.vegt@cultuurzaam.nl | 0592 – 336 988

**Wat leveren
kunst en cultuur
op voor
jouw gemeente?**

KUNST EN CULTUUR DRAGEN BIJ AAN:

- GELIJKE KANSEN VOOR ALLE KINDEREN
- DE MENTALE GEZONDHEID VAN JONGEREN
- CREATIVITEIT EN VERBEELDINGSKRACHT VAN DE TOEKOMSTIGE GENERATIE
- HET VERLAGEN VAN DE KOSTEN VAN ZORG EN WELZIJN
- SOCIALE VERBINDING EN HET TERUGDRINGEN VAN POLARISATIE
- VITALE VERGRIJZING
- EEN BEWUSTERE KIJK OP KLIMAATVERANDERING

←
CULTUURZAAM.NL

Beleidscontext

De Nederlandse overheid heeft de verantwoordelijkheid voor het scheppen van de juiste voorwaarden waarbinnen burgers zich cultureel kunnen ontwikkelen. Dit is vastgelegd in artikel 22 van de Grondwet. Gemeenten, provincies en het Rijk vertalen dit beleid naar een divers en toegankelijk aanbod voor iedereen(!) met een focus op het versterken van de keten van cultuureducatie voor kinderen en talentontwikkeling van jongeren. In de Bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening 2025–2028 (*Staatscourant*, 2025) staan de verantwoordelijkheden en afstemming van het beleid voor cultuurbeoefening tussen de bestuurslagen. Gemeenten hebben een belangrijke verantwoordelijkheid bij cultuurbeoefening. Zij vormen de culturele humuslaag, zorgen voor gemeenschapszin en zijn een kweekvijver voor een cultureel leven voor iedere inwoner en de professionals van de toekomst.

Gemeenten spelen een belangrijk rol in de bemiddeling van het aanbod cultuureducatie van culturele instellingen richting scholen. En de aansluiting van het cultuuronderwijs met buitenschoolse culturele activiteiten.

In het plan 'Propositie samen cultuur borgen' verenigen Nederlandse gemeenten zich rondom de doelstelling om cultuur voor alle inwoners toegankelijk, bereikbaar en aantrekkelijk te houden (VNG, 2024). Daarbij ligt de nadruk op de maatschappelijke waarde van kunst en cultuur in domeinen zoals zorg, welzijn, kansengelijkheid en een gezonde leefstijl.

**Cultuureducatie
zowel binnen- als
buitenschools**

UITNODIGING TOT ACTIE:

MAAK MET HET ONDERWIJS EN DE CULTUURSECTOR AFSPRAKEN OVER STRUCTURELE AANDACHT VOOR CULTUUREDUCATIE, ZOWEL BINNENSCHOOLS ALS IN DE VERLENGDE SCHOOLDAG. BREID HET BELEID EN HET BUDGET VOOR CULTUUREDUCATIE UIT NAAR HET MBO, ZODAT OOK 16-18 JARIGEN OP HET MBO ONDERSTEUNING KRIJGEN NET ALS DE 16-18 JARIGEN OP DE HAVO EN HET VWO.

SYMFONICA IN D

Jong geleerd = oud gedaan

Cultuureducatie stelt kinderen en jongeren in staat om hun talenten te ontdekken én te ontwikkelen. Het stimuleert hun nieuwsgierigheid en betrokkenheid bij de wereld om hen heen. Kinderen en jongeren leren door cultuureducatie vaardigheden als creatief denken en samenwerken.

Kunst en cultuur op school zorgen voor gelijke kansen voor alle kinderen.

Door cultuureducatie in de (*verlengde*) schooldag te integreren, krijgen leerlingen de kans zich te ontwikkelen op verschillende gebieden. Ook als dit thuis niet vanzelfsprekend is. Op dit moment zijn de kansen nog niet gelijk. Wij streven ernaar om 100% van de basisscholen en kinderopvang te betrekken bij de regeling Cultuureducatie met Kwaliteit. Daarnaast willen we cultuureducatie uitbreiden naar het mbo, maar hiervoor zijn middelen nodig.

Het overleg LEJA (*Lokale Educatieve Jeugd Agenda*) biedt kansen om afspraken tussen gemeente, onderwijs en cultuursector te maken, zodat we blijvend kunnen investeren in cultuureducatie en we alle kinderen en jongeren bereiken. We hebben mooie voorbeelden en delen die graag.

EDUCATIEDAM

**Cultuurbeoefening
draagt bij aan
gezondheid en welzijn**

UITNODIGING TOT ACTIE:

HELP ONS KUNST EN CULTUUR TOEGANKELIJK TE MAKEN VOOR IEDEREEN. BEHOUD VOORZIENINGEN IN ZOWEL GROTE PLAATSEN ALS DORPEN VOOR MUZIEK-, THEATER-, BEELDENDE KUNST EN DANSLESSEN EN REPETITIEUIMTEN, ZODAT KUNSTBEOEFENAARS ELKAAR KUNNEN ONTMOETEN EN HUN KUNSTEN KUNNEN TONEN.

MULTIVERSE
VO QUINTUS

Welzijn en amateurkunsten

Kunst en cultuur zijn bindmiddelen binnen gemeenschappen. Ze verbinden buurten en groepen mensen (sociale cohesie). Gezamenlijke culturele activiteiten helpen bewoners elkaar beter te leren kennen en verantwoordelijkheden te delen. Cultuurbeoefening zorgt voor dorpskracht, creativiteit, gemeenschapszin en verbinding in kernen.

Volgens de monitor van het LKCA (Landelijk Kennisinstituut Cultuureducatie en Amateurkunst) beoefent 68% van de Nederlanders actief een vorm van amateurkunst of erfgoed. Maar we maken ons zorgen door het verdwijnen van een goede infrastructuur voor de amateurkunsten in Drenthe. De Boekman Cultuurmonitor 2025 toont aan dat in Drenthe steeds minder mensen een muziekinstrument bespelen (in 2022 14,9% en in 2025 9,2%), terwijl in de omringende provincies het aantal muzikanten toeneemt.

VERBINDVEEN

**Kunst en cultuur
helpen de druk
op de zorg te verlagen**

UITNODIGING TOT ACTIE:

HELP ONS ACTIEVE CULTUUR-
PARTICIPATIE EEN PLEK TE GEVEN
BINNEN HET SOCIAAL DOMEIN EN IN
DE FINANCIERINGSPLANNEN VOOR
HET AZWA (AANVULLEND ZORG-
EN WELZIJNSAKKOORD) 2027
T/M 2029, IN AANSluitING OP HET
GALA (GEZOND EN ACTIEF LEVEN
AKKOORD). GEMEENTEN HEBBEN
VEEL BELEIDSVRIJHEID. WIJ SLUITEN
GRAAG AAN BIJ DE UITWERKING OM
ONZE IDEEËN TE DELEN.

←
GEKLEURD GRIJS

Zorg

Wist je dat muziek rond een medische operatie de hoeveelheid pijn-
medicatie verlaagt? Of dat ouderen die dansen 58% minder vaak
vallen? Het zijn slechts een aantal feiten die Arts in Health aantoon-
t. Arts in Health wil kunst en creativiteit samen met speciaal opgeleide
kunstenaars een plek geven in zorginstellingen en gemeenschappen.

Onderzoek van het LKCA toont aan dat actieve cultuurparticipatie
kan helpen de druk op de zorg te verminderen en de zorgkosten te
verlagen. Deelname aan kunst en cultuur bevordert ook de mentale
gezondheid door sociale verbinding. En wat te denken van de
positieve effecten bij dementie en vergrijzing?
K&C, ICO en CultuurKlik zetten zich in voor kunst en cultuur in zorg
en welzijn.

**Kunst en cultuur
komen met
creatieve oplossingen**

UITNODIGING TOT ACTIE:

DE DERDE AMBITIE VAN DE
BESTUURLIJKE AFSPRAKEN
CULTUURBEOEFENING GAAT OVER
CULTUUR IN VERBINDING MET
MAATSCHAPPELIJKE OPGAVEN.
NODIG KUNSTENAARS EN
CULTURELE INSTELLINGEN UIT
OM FEEDBACK TE GEVEN OP DE
OMGEVINGSVISIE, BETREK HEN
BIJ HET VERGROTEN VAN HET
DRAAGVLAK VOOR DEMOCRATIE
EN BURGERSCHAPSONTWIKKELING
EN LAAT ONS AANSLUITEN BIJ HET
WELZIJSBELEID VOOR MENTALE
GEZONDHEID.

LEVEN NAAR
DE DOOD

Cultuur voor maatschappelijke vraagstukken

Kunst en cultuur kunnen ons gedrag beïnvloeden. Denk aan mooi vormgegeven afvalbakken die ons stimuleren om afval te scheiden. Of een animatie die ons bewust maakt van het belang van het opvangen van regenwater.

Cultuur en erfgoedbeleving dragen bij aan trots, identiteit, saamhorigheid en zingeving. De kunsten kunnen ons een spiegel voorhouden over onze onbewuste vooroordelen over vluchtelingen of jongeren op fatbikes.

In een tijd van polarisatie bieden de kunsten ruimte voor dialoog en begrip. Ze helpen om de geschiedenis tastbaar te maken. Een kunstenaar aan tafel denkt op een creatieve manier mee over oplossingen. Wij zetten ons in voor een sterke verbinding van cultuur en erfgoed met zorg, welzijn, onderwijs en het ruimtelijk domein.

SAAMHUIZEN

**Kunst en cultuur
dragen bij aan de
aantrekkelijkheid
van een gemeente**

UITNODIGING TOT ACTIE:

HELP ONS VRIJWILLIGERS TE
ONDERSTEUNEN EN GEMEENTEN
AANTREKKELIJKER TE MAKEN OM IN
TE WONEN EN TE RECREËREN.

HET VERDRAG VAN FARO,
DAT IN 2027 WAARSCHIJNLIJK
WORDT GERATIFICEERD DOOR HET
PARLEMENT, BIEDT PRACHTIGE
KANSEN OM HET VERHAAL VAN HET
ERFgoed IN JOUW GEMEENTE TOT
LEVEN TE BRENGEN.

VERBODEN
IN VERHALEN

Aantrekkelijke gemeente

Evenementen, culturele voorzieningen en een divers aanbod aan vrijetijdsbesteding trekken bezoekers en toeristen. Een mooie stimulans voor de lokale economie. Een sterke creatieve sector biedt werkgelegenheid en kansen voor talenten.

Drenthe is rijk aan erfgoed en tradities, die de basis vormen van onze identiteit en verbondenheid. Ze geven het unieke karakter aan dorp en stad en zorgen voor ontmoeting en ontmoetingsplekken. De cultuursector biedt zingeving aan de vrijwilligers in musea, bibliotheken, culturele en erfgoedinstellingen.

TREFWOUDE

**Kunst en cultuur
dragen bij aan
een voortvarende
gemeente**

UITNODIGING TOT ACTIE:

PAS IN ALLE CULTURELE
SUBSIDIEREGELINGEN DE FAIR
PRACTICE CODE TOE, ZODAT
PROFESSIONALS EEN EERLIJKE
BETALING KRIJGEN VOOR HUN WERK
EN HET WERKVELD AANTREKKELIJK
BLIJFT VOOR KUNSTENAARS.

KUNST-
VAKDOCENT
IN HET PO

Economie

De culturele sector biedt werkgelegenheid aan lokale makers en creatievelingen. Tegelijkertijd signaleren we een tekort aan kunstvakdocenten, producenten en technici. Het ondersteunen van de sector draagt bij aan een sociale en duurzame lokale economie. Eerlijke beloning is daarbij essentieel. Wij zetten ons in voor voldoende opleiding en bijscholing.

Betaalbare culturele voorzieningen zijn belangrijk voor het welzijn van de inwoners. Cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht hun achtergrond of financiële situatie. Een betrokken lokaal bestuur is van groot belang voor het stimuleren van een bruisend cultureel leven. Toegankelijk en betaalbaar. Door actief beleid ondersteun jij de komende jaren de cultuursector en het ondernemerschap.

Drenthe is rijk aan erfgoed en tradities, die de basis vormen van onze identiteit en verbondenheid. Ze geven het unieke karakter aan dorp en stad en zorgen voor ontmoeting en ontmoetingsplekken. De cultuursector biedt zingeving aan de vrijwilligers in musea, bibliotheken, culturele en erfgoedinstellingen.

Wist je dat:

- Cultuuronderwijs bijdraagt aan het verbeteren van de onderwijsresultaten? (SLO, 2024)
- De leefbaarheid in gemeenten versterkt wordt door mensen die samen cultuur beoefenen? (Boekmanstichting, *Cultuur als probleemoplosser!*)
- Meedoen aan kunst en cultuur bijdraagt aan een goede mentale gezondheid voor jong en oud? Door het preventief in te zetten kan het zelfs bijdragen aan het verlagen van de zorgkosten. (Arts in Health, 2026)

www.methetico.nl
www.cultuurklik.nl
www.kunstencultuur.nl

Dit is een uitgave van Cultuurzaam. Fotocredits: Zorgclown Cato, K&C, ICO, CultuurKlik

